

Dil

Bir milletin dili, o milletin duygularını ve düşüncelerini yansıtır. Hayata bakış açısı ve düşünce biçimi de dilinde gizlidir. Milletler geçmişlerindeki tarihsel olayları, edebî eserleri ve bağlı oldukları gelenek-görenekleri dil aracılığıyla kuşaktan kuşağa aktarırlar. Türk milleti tarihi boyunca birçok edebî, siyasi ve bilimsel eser bırakmıştır.

Türk dili, millî birlik ve beraberliğimizin oluşmasında ve millî kimliğimizin korunmasında önemli bir rol oynar. Mustafa Kemal Atatürk (Görsel 1.27), dilimizin önemini şu sözleriyle vurgular:

Görsel 1.27

“Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran Türk halkı Türk milletidir. Türk milleti demek Türk dili demektir. Türk dili Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği nihayetsiz felaketler içinde ahlakının, ananelerinin, hatıralarının, menfaatlerinin kısacası bugün kendi milliyetini yapan her şeyinin dili sayesinde muhafaza olunduğunu görüyor. Türk dili Türk milletinin kalbidir, zihnidir.”

(tdk.gov.tr)

Kaynak 2

Değerlerin muhafaza edilmesi ve yaşatılabilmesi için önemli öğelerden birisi dildir. Türkler öz dilleri aracılığıyla ürettikleri, geliştirdikleri ve yaşama aktardıkları milli değerlerini gelecek nesillere başarılı bir şekilde aktarmıştır. Bu duruma en büyük kanıt kahramanlıkların işlendiği destanlardan çocukların uyuması için kullanılan ninnilere; sevgilerin paylaşıldığı türkülerden ders veren atasözlerine; eğlendirirken eğiten oyunlarından Türk milletinin ilk yazılı kaynaklarına kadar her yerde görmek mümkündür. Türk milli değerlerinin yer aldığı yazılı eserlere “Kutadgu Bilig”, “Divan-ı Lügat-i Türk”, “Divan-ı Hikmet”, “Atabet’ül Hakayık”, “Dede Korkut Hikâyeleri”, “Köroğlu Destanı” da örnek verilebilir. Bu kaynaklar incelendiği zaman Türk milli kültürünün değerlerini özgürlük, bağımsızlık, adalet, sorumluluk, hoşgörü, azim, sabır, aile birliğine önem verme, milli birlik ve beraberlik (millet sevgisi), vatan sevgisi, bayrak sevgisi şeklinde ifade edilebilir. Nitekim Türkistan’da ilk yazılı kaynaklar olan Orhun Abideleri ve Türklerin İslam’ı kabul ettikten sonraki dönemlerde yazılan Kutadgu-Bilig incelendiği zaman Türk töresi könilik (adalet), tüzlük (eşitlik), uzluk (iyilik- faydalılık) ve kişilik (insanlık ve hoşgörü) başlıkları altında dört değer işlendiği görülmektedir.

Yıldırım, 2022, s.27., Özkul, 2015, s.172., Özen, 2014, s.60. & Kafesoğlu, 1998, s.247.

Dilimizin zenginliğini gösteren örnek metinleri okuyunuz. Okuduğunuz örneklerin hangi millî değerimiz ile ilişkili olduğunu yazınız.

Orhun (Göktürk) Kitabeleri

“...Babamızın, amcamızın kazanmış olduğu milletin adı sanı yok olmasın diye Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturmadım... Tanrı buyurduğu için, kendim devletli olduğum için, kağan oturdum... Fakir milleti zengin kıldım. Az milleti çok kıldım...”

Bu metin vatan sevgisi ve millet sevgisi ile ilgilidir.